

لزوم بازخوانی الگوی نبوی برای وحدت امت اسلامی



پژوهشگر دینی و فعال فرهنگی اندونزیایی با اشاره به ضرورت بازخوانی سیره پیامبر اکرم(ص) برای مواجهه با شکاف‌های امروز جهان اسلام، بر پیوند میان قدرت، رحمت و عدالت در الگوی نبوی و ضرورت تبدیل وحدت اسلامی از یک شعار به یک رفتار عملی تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، «استاد وا اوده زینب زیل ا [تورسانو]، پژوهشگر دینی و فعال فرهنگی اندونزیایی در وینار سوم چهلمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی با تأکید بر اینکه الگوی پیامبر اسلام(ص) در جنگ و صلح صرفاً روایت تاریخی نبوده‌ها و پیمان‌ها نیست، گفت این الگو شیوه‌ای برای مواجهه با دیگری، حتی دشمن، بدون از دست دادن هویت و اصول خود است.

وی با اشاره به صلح حدیبیه اظهار داشت: پیمان حدیبیه نمونه‌ای روشن از این رویکرد است؛ چراکه پیامبر (ص) با وجود آنکه برخی شروط این پیمان برای شماری از یارانش تحقیرآمیز به نظر می‌رسید، آن را پذیرفت، زیرا می‌دانست صلح به معنای نبود مبارزه نیست، بلکه گاهی به معنای خودداری آگاهانه از به‌کارگیری قدرت در مسیر تحقق حقیقتی عمیق‌تر است.

وی به قانون اساسی مدینه اشاره کرد و گفت: پیامبر (ص) توانست در میان تفاوت‌های عمیق دینی، ائتلافی متشکل از مسلمانان، یهودیان و قبایل مشرک ایجاد کند؛ ائتلافی که نه بر یکسان بودن باورها، بلکه بر پیمانی مشترک برای حمایت متقابل و عدالت استوار بود. وحدت در الگوی نبوی هرگز به معنای یکسانی و هم‌شکلی نبود، بلکه نوعی کثرت ساختاریافته بود که اعتماد آن را در کنار یکدیگر نگه می‌داشت.

این فعال فرهنگی با بیان اینکه جهان اسلام امروز با جنگ، آوارگی و شکاف میان مکاتب و مذاهب مواجه است، اظهار داشت: این بحران‌ها اغلب با منطقی دوگانه همچون قدرت در برابر ضعف، پیروزی در برابر شکست و «ما در برابر آنها» نگریسته می‌شوند، در حالی که الگوی نبوی راه سومی را پیش روی ما قرار می‌دهد. پیامبر (ص) هنگامی که جنگ بر او تحمیل شد، جنگید، اما در اوج قدرت خود همان مردم مکه را که او را از شهر بیرون رانده و آزار داده بودند، بخشید.

وی افزود: این توالی قدرت و سپس رحمت، نه کنار گذاشتن قدرت به نفع رحمت، همان درسی است که جهان اسلام دچار شکاف امروز باید دوباره بیاموزد. صلح پیامبر (ص) یک مفهوم انتزاعی نبود، بلکه در زندگی روزمره، در بازار، در پیمان‌ها و در شیوه استقبال از هیئت‌هایی که زمانی در پی کشتن او بودند، به صورت عملی اجرا شد.

وی با تأکید بر ضرورت عملی شدن وحدت اسلامی گفت: اگر هفته وحدت قرار است چیزی فراتر از یک مراسم باشد، اهل سنت، شیعیان و همه مکاتب اسلامی باید پذیرش و میهمان‌نوازی متقابل را در عمل نسبت به یکدیگر دنبال کنند و پیش از آنکه بخواهند این رویکرد را به جهانی زخمی عرضه کنند، آن را در میان خود به اجرا بگذارند.

این پژوهشگر اندونزیایی در پایان، سه اصل «قدرت بدون انتقام، عدالت بدون بی‌رحمی و وحدت بدون محو تفاوت‌ها» را از مهم‌ترین آموزه‌های الگوی نبوی دانست و ابراز امیدواری کرد مسلمانان بتوانند با پیروی از اخلاق و منش پیامبر اکرم (ص)، مسیر وحدت امت اسلامی را تقویت کنند.